

- Minna Canth edusti ajassaan epäsovinnaisia mielipiteitä. Ihmettelen miten hän kesti kaiken häneen kohdistuneen kritiikin, Maia Häkli sanoo. KUVA: JOUKO HÄNNINEN

Kapinallisten ja säröisten puolella

Pelkällä lahjakkuudella ei pötkitä pitkälle vaan tarvitsemme aina muita, uskoo Maia Häkli. Hän on ohjannut Seinäjoelle näytelmän Minna Canthista.

Seinäjoki
Anne Puumala

Mitä tulee ensimmäisenä mieleen **Minna Canthista**? Vanha mustavalkoinen valokuva, jossa keski-ikäinen nainen katsoo viistoon, kasvot ovat hymyttömät. Aikaansa edellä olleet näytelmät. *Työmiehen vaimo*, *Sylvä*, *Anna-Liisa*. Kansakunnan kaapin päälle nostettu ikoni.

Ohjaaja **Maia Häkli** kuuntelee ja nyökyttelee.

- Tekee mieli horjuttaa ja kyseenalaistaakin tuota kuvaa. Tuosta patsasmaisesta Canthin hahmosta on tullut melkein ähky, hän sanoo.

Horjuttamiseen Maia Häklillä on nyt tilaisuus. Seinäjoen kaupunginteatteri tuo tällä viikolla ensi-iltaan Häklin ohjaaman Minna Canthista kertovan näytelmän.

Minna Rytisalon Rouva C. -romaanin pohjaavassa näytelmässä on Häklin mielestä hienoa se, että se lähestyy kansallisen myytin asemaan nostettua Canthia hie-man totutusta poikkeavasta tulo-kulmasta: hänen ympärillään olleiden ihmisten kautta.

- Näytelmän Minna on symboli siitä, miten sankariksi tullaan. Rytisalon romaanissa korostuu se ajatus, että kukaan ei tule miksi-kään yksin, vaan ympärillä ole-

Seinäjoen kaupunginteatterin uusi näyttelijä Heidi Ajanto tekee Minna Canthin roolin. KUVA: JUKKA KONTKANEN

vien ihmisten avulla. Ihminen on kohtaamistensa summa. Muovaudumme toisten avulla siksi mitä olemme.

Maia Häkli uskoo, että Canth oli kyllä poikkeuksellinen ihminen, mutta lahjakkuus yksin tuskin olisi nostanut häntä siihen asemaan minkä hän saavutti.

- Se tapahtui myös valtavien etuoikeuksien ja onnenkantamoistenkin kautta. Esimerkiksi per-

heeseen palkattu piika mahdollisti kirjoittamisen. Minna Canthin puoliso taas oli sanomalehden omistaja. Se avasi Canthille mahdollisuuden saada äänensä julki.

- Siksi halusin tuoda näytelmässä esiin muun muassa Canthin perheen piikaa.

Maia Häkli sanoo, että häntä kiinnostavat vahvojen, säröisten ja ongelmallisten naisroolien näytelmät. Viime vuonna hän ohjasi Tampereen teatterille **Pauliina Rauhalan** romaaniin pohjaavan näytelmän *Synninkantajat*. Rouva C. sujahtaa luontevasti tähän jatkumoon.

Näytelmän ytimessä on kertomus taiteilijaksi kasvamisesta.

Häkli sanoo ihailevansa Minna Canthin hahmossa eniten tämän epäsovinnaisuutta ja sietokykyä.

- Canth edusti ajassaan epäsovinnaisia mielipiteitä. Ihmettelen miten hän kesti kaiken häneen kohdistuneen kritiikin, Canthhan kulki toreilla ja turuilla ja sanoi asioita, joista muut olivat eri mieltä. Hänessä täytyi olla paljon omanarvontuntoa ja röyhkeyttä. Uskon, että häntä ajoi eteenpäin oikeudentunto, hänen aikanaan vallinnut epäoikeudenmukaisuus oli niin räikeää.

Häkli sanoo, että valtarakenteista ja yhteiskunnallisista epäkoh-

dista kertominen yhdistää nykyisin monia taiteilijoita.

- Uskon, että väkevintä vastarintaa joutuvat Suomessa kohtaamaan tällä hetkellä transaktivistit. Myös rakenteellisen rasismien näkyväksi tekeminen kuumentaa tunteita, samoin seksityön puolesta puhuminen saa aina liesiä kutoselle.

Viime vuonna vietettiin Minna Canthin 175-juhlavuotta.

Rytisalon romaani Rouva C. ilmestyi toissa vuonna. Teoksen on dramatisoinut näytelmäksi **Heini Tola** ja se on nähty aikaisemmin vain Porin teatterissa.

Seinäjoella Minna Canthin roolin tekee kaupunginteatterin uusi näyttelijä **Heidi Ajanto**. Ajanto on lakeuksilla tuore kasvo. Hänen ensimmäinen roolinsa Seinäjoen kaupunginteatterissa on sivurooli *Evitassa*.

Vaikka Rouva C. sijoittuu 1800-luvulle, Maia Häkli lupaa, että epookkia näyttämöllä ei nähdä.

- Esillepano on hyvin värikäs ja leikkisä. Olemme suhtautuneet näytelmää tehdessä rallatellen kaikkeen ajanmukaisuuteen. Musiikkia ja liikettä on paljon. Täytyy muistaa, että näytelmä on fiktiota ja ajatusleikki. Emme voi tietää, millainen Minna Canth oli ja millaista oli kasvaa hänenä.